

RECENSIE

Kinderen hoeven zich in de kerstvakantie niet te vervelen: waar kunnen ze heen?

Dennenbomen worden met een kettingzaag bedreigd. Maar de zagers blijken ook gevoelens te hebben. — FOTO ILLIAS

TEIRLINCK

Jeugdtheater Een lesbische liefdesrelatie in een bewerkt sprookje van Shakespeare, een toondove volkszanger die met een sneeuwstorm van het podium wordt verdreven of twee keer een poes. *NRC* tipt de leukste familievoorstellingen voor de kerstvakantie.

Shira Keller, Joep Stapel en Maimoena Hulshof

21 december 2025 Leestijd 7 minuten

Oh oh oh dennenboom

(6+) door hetpaleis. Idee en regie: Kim Karssen en

Hendrik Kegels. Gezien: 19 december in hetpaleis, Antwerpen. In Nederland op 3 en 4 januari te zien in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. Info:

hetpaleis.be

Dennen komen in opstand

Hoe zou dat voor een dennenboom voelen, Kerst? Om die vraag draait de nieuwe familievoorstelling van Kim Karssen en Hendrik Kegels. We zijn in een dennenbos, waar de bomen hun bast alvast natmaken; elk jaar rond deze tijd wordt de ene na de andere omgekapt, om in een woonkamer als decoratie te dienen. Maar als er dit jaar zelfs op de kleine Mini, nog maar één jaarringetje oud, een rood label blijkt te zijn geplakt, is de maat vol. Eensgezind komen de dennen in opstand. Het levert een wonderschone musical op; grappig, spannend, vrolijk én ontroerend. Ook voor volwassenen.

Vijf dennen leren we kennen. Vooral het boompje Emo (Frank Focketyn), meer bast dan naald, breekt je hart. Maar ook de twee 'zagers' (Kegels en Thomas Dudkiewicz), die zijn ingehuurd om de bomen te vellen, weten op hun manier te vertederen. Onhandig pochen de mannen met hakbijlen, snoeischaren en kettingzagen, terwijl ze zoeken naar een masculiene manier om de ander uit te nodigen voor Kerst.

De empathie werkt in deze voorstelling twee kanten op. „Het heeft gevoelens, net zoals wij!”, ontdekt een boom over een van de mensen. Andersom is er een van de zagers voor nodig om boompje Emo duidelijk te maken dat er niet zoiets als een 'ongeschikte boom' bestaat. „Maar hij is zo onzelfstandig”, stamelt Emo. „Als we elkaar niet nodig zouden hebben”, zegt de zager, „dan zou dat pas echt treurig zijn; dan zouden we allemaal overbodig zijn.”

En zo culmineert deze anti-kerstvoorstelling toch nog in een dikke vette kerstboodschap: laten we wat beter voor elkaar zorgen. Ons een beetje meer in elkaar inleven. (En o ja, koop een kunstboom.) (SK)

Machtige mannen die sorry zeggen

Wintersprookje, een vrolijke familiemusical met knipogen naar Shakespeare. — FOTO BART GRIETENS

Wintersprookje

(6+) door MaxTak. Regie: Marije Gubbels. Gezien: 14 december in de Schouwburg Amstelveen. Te zien t/m 22 februari. Info: maxtak.nl

Twee koningen hebben er een potje van gemaakt, in *Wintersprookje* van MaxTak. De een (Rogier in 't Hout) heeft zijn dochter op de vlucht gejaagd, omdat hij er wel erg op gebrand was haar aan een man te helpen. De ander (Ayrton Kirchner) loopt al zestien jaar met een steekkarretje naar zijn dochter te zoeken. Op dat karretje staat zijn vrouw Hermione (Joy Wielkens), die versteend is van verdriet, omdat de koning hun dochter vlak na de geboorte verbannen had, verblind als hij was door het onterechte vermoeden dat zijn vrouw hem bedroog.

In 2012 bouwde jeugdtheatergezelschap MaxTak Shakespeares *The Winter's Tale* uit 1610 om tot een vrolijke familiemusical. Wegens succes wordt dit *Wintersprookje* deze winter, dertien jaar na dato, in iets gewijzigde vorm hernomen.

Een van de dingen die regisseur Marije Gubbels aanpaste, is het geslacht van een van de koningskinderen, waardoor in de voorstelling nu een lesbische liefdesrelatie centraal staat. Heel prettig is het, dat dit door geen van de personages wordt geproblematiséerd.

Afgezien van die keuze kun je je afvragen wat dit sprookje een hedendaags publiek nu echt te zeggen heeft. Maar dat dit licht verteerbare avontuur inhoudelijk enigszins tekortschiet, wordt ruimschoots gecompenseerd door een leuke, energieke cast, grappige knipogen naar Shakespeares origineel, en fijne liedjes (compositie Jan Groenteman). En hé, twee machtige mannen die toegeven dat ze fout zaten, daar kunnen we onze kinderen toch eigenlijk niet vaak genoeg mee confronteren. (SK)

Op lichte wijze omgaan met verdriet

In Dag Poes verzachten de vrolijke personages de thematiek over de dood en afscheid nemen. — FOTO LAURIEN RIHA

Dag Poes

(4+) door HNTjong. Regie: Noël Fischer. Tekst: Yentl van Stokkum. Spel: Sam van Hulst, Tessa Jonge Poerink, Eva Zwart. Gezien: 20/12 in Theater aan het Spui, Den Haag. Te zien t/m 4 januari 2026. Info: HNTjong

De drie vrienden Ee, Tee en See zoeken een vermiste poes. In de zoektocht stuiten ze op nieuwe gevoelens van verdriet en leren ze hiermee om te gaan door erover te praten, te zingen en samen te zijn.

De poes van Ee is zomaar verdwenen. De vrienden speuren door het bos en hangen posters op in een miniatuurdorp met poppenhuizen, gelegen op een kleurrijk gebergte. Ze maken zelfs een speciaal *Poezenjournaal* op tv, waarin ze iedereen oproepen om te zoeken.

Misschien is Poes wel op een geheime missie, suggereert See, die net in het dorp is komen wonen en nieuwe vrienden wil maken. Maar langzaam dringt het tot hen door dat Poes waarschijnlijk niet meer terugkomt. Ze stuiten daarbij op gevoelens die ze nog niet goed kennen: verdriet, angst en gemis. Hoe ga je om met de dood? Wat betekent het om iemand te missen en afscheid te nemen?

Bij de begrafenis van een bromvlieg geeft See een afscheidsceremonie, en als Ee verdrietig is, laat See zien hoe Tee haar kan troosten: naar haar luisteren en een knuffel aanbieden. See weet door zijn verhuizing hoe het is om afscheid te nemen.

Onder regie van Noël Fischer en met de aanstekelijke muziek van Jelle Hoekstra betreedt het publiek een sprookjesachtige wereld. De vrolijke personages verzachten de thematiek over de dood en afscheid nemen. Op lichte wijze wordt zichtbaar dat verdriet in vele vormen bestaat: een traan die eruit komt of juist binnen blijft, het gevoel hebben dat iemand heel dichtbij is, of juist ver weg. Ze laten daarbij zien hoe nieuwe emoties een plekje kunnen krijgen: door samen te praten, te huilen, maar vooral door bij elkaar te zijn. (MH)

Toondove volkszanger tergt kinderen

Volkszanger Elias de Bruyne tergt opzettelijk kinderen (en hun ouders). — FOTO KURT VAN DER ELST

Het beste van mij

(4+) door Theater Artemis. Concept en regie: Elias De Bruyne. Gezien: 13 december in de Verkadefabriek, Den Bosch. Te zien t/m 8 maart. Info: artemis.nl

In een glanzend, synthetisch pak en met een coupe vol krullen neemt Elias De Bruyne plaats op het podium. In zijn show neemt deze volkszanger kinderen mee op een avontuurlijke odyssee, een zeereis, zo had hij zichzelf gepresenteerd bij de medewerkers van het theater (Zenzi Alwart en Marie Groothof). Maar al na anderhalf liedje is duidelijk dat de twee een vergissing begingen toen ze dit blijde ei programmeerden. De Bruyne maakt geen connectie met de kinderen, het is niet bijster goed wat hij doet en... verrek, zingt hij nou weer hetzelfde liedje?

Theater Artemis heeft een bescheiden traditie in het opzettelijk tergen van kinderen (en hun ouders). Met *Het beste van mij* voegt acteur en maker Elias De Bruyne zich naar die trend. Want hoe enthousiast het jonge publiek de door hem vertolkte zanger bij aanvang ook nog toejuichte, na twee nummers steekt al voorzichtig protest op.

Tijd voor de theatermedewerkers om in te grijpen. Het leidt tot een groteske poging deze toondove artiest van het podium te verdrijven, waar windmachines, bekkens en een heuse sneeuwstorm bij komen kijken. Als het uiteindelijk gelukt is, en het podiumpje, nu zónder zanger, op de donkere, gure Middellandse Zee dobbert (maken we onverwachts tóch nog die zeereis!), begin je De Bruyne zowaar een beetje te missen.

Soms is er maar een miniem verschil tussen iets ergerlijks en iets leuks, iets saais en iets avontuurlijks, laat deze voorstelling je ervaren. Het verschil zit hem in de mate waarin je een connectie met elkaar maakt. (SK)

Piratenmeezinger over verdwaalde jongen

De verdwaalde Atman doet er in een gelaagde reis de hele voorstelling over om thuis te komen. — FOTO BART GRIETENS

Atman!

(8+) door DNO, Opera Zuid & Nederlandse Reisopera. Compositie: Leonard Evers. Libretto: Bart Moeyaert. Regie: Annemiek van Elst. Gehoord: 17/12 Nationale Opera & Ballet; herh. aldaar t/m/ 4/1, daarna tournee t/m 29/3. Info: operaballet.nl

Atman ging brood kopen en nu is hij de weg kwijt. De jongen doet er de hele voorstelling over om thuis te komen. Het verhaal van de jeugdopera *Atman!* is snel verteld, maar de rijke, associatieve taal van librettist Bart Moeyaert (gezongen én gesproken) en de inventieve muziek van componist Leonard Evers maken *Atman!* tot een impressionistische, gelaagde reis. De coproductie van drie grote operahuizen is twee weken te zien in Amsterdam en daarna in Heerlen, Eindhoven, Enschede, Venray en Maastricht.

Atman ('Noem mij maar kortweg At') vraagt de weg, belandt in het water, stuit op een onbetrouwbare piepkleine gids en wordt door piratenkapitein Plien en haar zeventien maten meegenomen naar zee ('Jij houwe je bek/ Jij doen wat ik zeg/ Hop hop naar de kade en vare'). Thuis zit vader Jan op hem te wachten, zijn moeder woont niet meer bij hen. Zoals vaker bij Moeyaert broeit er onuitgesproken gemis achter de regels. Dat spreekt ook uit de rauw-dromerige tekeningen die Mark Janssen maakte bij de fraaie boekuitgave van het libretto.

Op en om het enorme multifunctionele decorstuk bewegen slechts twee uitvoerders. Mezzo Liza Vjera Lozica is innemend als de kwetsbare, maar doortastende Atman (én zijn demonen). Kaat Vanhaverbeke laat haar accordeon stormen en loeien, zwieren en zuchten. Beperkte middelen, maar dankzij de grote expressieve bandbreedte blijft de muziek boeien. Sowieso heeft *Atman!* een goed ritme, met op het juiste moment een visuele vondst, spektakel (rook!) of een écht liedje, zoals de piratenmeezinger 'We hebben honger, Plien / Wat dacht je van dit kind?' (JS)

Met poes de angst te lijf gaan

Bij de klanken van een trombone, begeleid door een imponerende zangstem, laten peuters en kleuters langzaam hun harnas zakken. — FOTO FOTOSTUDIO SAS

Mispoes

(4+) door Holland Opera. Compositie: Jasmine Karimova. Libretto: Joke Hoolboom. Regie: Rianne Meboer. Gezien: 20 december in Veerensmederij, Amersfoort. Te zien t/m 4 januari. Info: hollandopera.nl

Voor een eerste kennismaking met de trombone en met operazang (en een klein beetje ukelele) kunnen peuters en kleuters bij de Veerensmederij in Amersfoort terecht. In de smalle trailer van een vrachtwagen speelt daar de korte voorstelling *Mispoes* (duur: ongeveer een half uurtje), over een muzikale poes die alles wat ze nog niet kent maar spannend vindt - iets waar kinderen in deze leeftijdscategorie zich maar al te goed mee kunnen identificeren.

Neem die trombone, de gekke klanken die hij uitstoot. Hoe hij langzaam uitschuift, tot hij je bijna aanraakt. En heb je weleens een operazangeres op nog geen twee meter afstand op volle kracht horen zingen?

Het verhaaltje is eenvoudig: de poes (sopraan Vanessa Guinadi, die ook in haar bewegingstaal erg katachtig uit de hoek komt) ontmoet een hond (trombonist Juan Gancer Navarro), eerst nog angstig en onwennig. Gaandeweg begint ze hem te verstaan en ebt de spanning weg. Dan verschijnt er een muis. Poes hangt alweer in de gordijnen: wéér een angst die overwonnen moet worden.

Hoewel het een mooi uitgangspunt is, hoe het leven eruit bestaat je telkens weer te moeten verhouden tot het onbekende, en hoeveel moed dat vergt, heeft het libretto van Joke Hoolboom toch wat weinig vlees op de botten. De manier waarop de poes uiteindelijk haar muizenangst weet te overwinnen, is wat flauw.

Maar net zoals deze poes zich steeds vertrouwder voelde bij die hond, zo hebben de kinderen in dat halve uurtje ongemerkt hun harnas laten zakken voor de trombone en die imponerende zangstem. Neuriënd verlaten ze de trailer. Weer een overwinning rijker. (SK)

